

Retsudvalget

REU alm. del - Bilag 267

Socialudvalget

SOU alm. del - Bilag 156

Folketinget – Retsudvalget

Christiansborg, den 11. januar 2007

Offentligt

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Internt ekspertmøde om retssikkerheden på det sociale område torsdag 18/1-07 kl. 13-15

Der henvises om ekspertmødet til REU alm. del - bilag 115 (hhv. SOU alm. del - bilag 63) hvoraf bl.a. fremgår formålet med ekspertmødet og oplægsholdere m.v.

Mødet afholdes i vær. S-092.

Vedlagt oversigt, som kort beskriver oplægsholderne og de forventede oplæg.

Deltagerliste fra Retsudvalget og Socialudvalget:

Karsten Nonbo (V)

Hans Andersen (V)

Lise Von Seelen (S)

Morten Bødskov (S)

Mette Frederiksen (S)

Vibeke Grave (S)

Peter Skaarup (DF)

Pia Kristensen (DF)

Kim Christiansen (DF)

Tom Behnke (KF)

Martin Lidegaard (RV)

Bente Dahl (RV)

Line Barfod (EL).

Herudover deltager på tilhørere:

Specialkonsulent Elsebeth Brunés, Socialministeriet

Specialkonsulent Lisa Schultz, Socialministeriet

Kontorchef Jens Røn, Justitsministeriet

Kontorchef Kirsten Brix, Beskæftigelsesministeriet

Specialkonsulent Ville Budtz, Beskæftigelsesministeriet

Specialkonsulent Julie Cederholm, Beskæftigelsesministeriet

Kontorchef Birgitte Christensen, Skatteministeriet

Chefkonsulent Christina Faurby, Skatteministeriet

Kommitteret John Andersen, Folketingets Ombudsmand.

Med venlig hilsen
Jørgen Nielsen,
udvalgssekretær.

Internt ekspertmøde om retssikkerheden på det sociale område torsdag den 18. januar 2007

Kort præsentation af de enkelte oplægsholdere samt angivelse af forventede emner for de enkelte oplæg.

Professor, dr. jur. Kirsten Ketscher, Københavns Universitet

Forskningsområder: Social sikring og sociale rettigheder i Danmark og EU. Forsker endvidere i menneskerettigheder, med særligt sigte på sociale rettigheder, kvinders rettigheder og børns rettigheder.

Forventede emner for oplægget:

Rettighedssikring gennem retssikkerhedsloven.

Borgervenlig contra myndighedsvenlig lovgivnings- og fortolkningsstil.

Retssikkerhedsloven ud af forvaltningslovens og forvaltningsrettens skygge. Er retssikkerhed et mønret retligt koncept? Den juridiske tradition som Folketingets usynlige medspiller i lovgivning og fortolkning.

Den traditionelle opdeling af rettigheder i formelle og materielle rettigheder. Kommunernes incitament til at overholde borgerrettighederne i retssikkerhedslovens kap. 2 (hurtighedsprincippet, dialogprincippet og helhedsprincippet).

Kommunernes mulighed for at kontraanke afgørelser, hvor borgeren har fået medhold, jf. retssikkerhedslovens § 63. Ligestilling af skatteborger og socialborger.

Lektor i socialret Simon Thorbek, Den Sociale Højskole i København

Simon Thorbek har særlig ekspertise vedrørende bl.a. udsatte børnefamilier og tværfagligt samarbejde omkring børn, unge og familier.

Forventede emner for oplægget:

- Kommunernes inddragelse af kommunaløkonomiske hensyn i de konkrete afgørelser er et stort problem.
- Lovgivningen om sagsbehandling er så kompliceret og spredt, at sagsbehandlerne ikke kan finde rundt i den.
- De svageste kan ikke bruge de formelle retssikkerhedsregler til noget.
- Den sociale lovgivnings forsøg på konkret at beskrive helhedssynet (f. eks. ressourceprofil, matchgrupper, funktionsevnetoden, undersøgelsen i børnesager) undergraver det individuelle konkrete skøn i den enkelte sag.

Landsformand, socialdirektør Ole Pass, Foreningen for socialchefer i Danmark

Foreningens medlemmer er chefer indenfor det kommunale social- sundheds- og arbejdsmarkedsmæssige område i Danmark. Ole Pass er socialdirektør i Rødovre Kommune.

Forventede emner for oplægget:

Hvorledes tager Kommunerne og Socialchefforeningen retssikkerhedsspørgsmålet alvorligt og arbejder med problemstillingerne, herunder:

- Komplicerede og ofte uforståelige/uforklarlige retsregler
- Manglende tid til at implementere ny lovgivning
- Dårlig timing i forbindelse med at iværksætte nye lovinitiativer
- Overdreven procesregulering
- Pressens indflydelse
- Opdelingen i myndigheds- og leverandøropgaver
- Sammenhængen til sundhedsområdet
- Problemstillinger i tilknytning til offentligt/privat samarbejde
- Socialområdets retssikkerhedsmæssige status i forhold til beslægtede områder.

Formand for Landsforeningen af Polio-, Trafik-, og Ulykkeskadede, PTU, fhv. landsdommer Holger Kallehauge (udpeget af DSI, De Samvirkende Invalideorganisationer)

DSI er paraplyorganisation for de danske handicaporganisationer. De 32 organisationer i DSI har tilsammen over 320.000 medlemmer og dækker alle typer handicap.

Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkeskadede, PTU, arbejder for at forbedre vilkårene for mennesker, der er handicappede som følge af polio eller en ulykke. Det vil sige polioramte, whiplashramte og rygmærskadede samt deres pårørende.

Forventede emner for oplægget:

- Hvorfor er retskulturen så meget ringere i kommunerne end i statsadministrationen? Hvorfor prioriteres retssikkerheden ikke af borgmestre og kommunaldirektører?
- Hvordan kan man gøre den bedre? Midler: Borgerråd giver ordning og evt. tillige en intern legalitetskontrol.
- En tænketank vedr. retssikkerhed på det sociale område.

Styrelseschef, cand. jur. Karen Sejersdal Christensen, Den Sociale Ankestyrelse

Ankestyrelsens hovedopgaver er:

- at træffe afgørelse i klagesager, som øverste administrative klageinstans, på sagsområder, der spænder bredt over den sociale og beskæftigelsesmæssige lovgivning.
- at sikre borgernes retssikkerhed ved at koordinere praksis på landsplan, det vil sige, at en sag under de samme betingelser får det samme resultat – uanset hvor i landet borgeren bor.
- at tilvejebringe viden om den socialpolitiske udvikling bl.a. gennem analyse og statistik.

Forventede emner for oplægget:

Borgerens møde med klagesystemet. Klagesystemets muligheder for at ændre afgørelser og rette op på sagsbehandlingsfejl. Ankestyrelsens principielle afgørelser er bindende for kommunerne - fungerer det? Praksisundersøgelser som led i Ankestyrelsens pligt til på landsplan at koordinere, at afgørelser efter de sociale og beskæftigelsesmæssige love træffes i overensstemmelse med lovgivningen.

Leder af kontrolafdelingen, Høje Taastrup Kommune, Ole Seidling (udpeget af KL)

Kontrolafdelingen er en administrativ enhed, som siden 1998 har beskæftiget sig med diverse kontrolopgaver indenfor det område, der populært kaldes for "kommuneshopping", og som omfatter sager om uberettiget modtagelse af sociale ydelser, sort arbejde og meget andet.

Forventede emner for oplægget:

Indsatsen mod bedrageri m.v. på det sociale område, herunder problemets omfang og hvilken indsats der gøres i dag, herunder:

- En beskrivelse af erfaringer som grundlag for et postulat om, at problemets omfang er stort og i væsentligt omfang gennemorganiseret overfor en uorganiseret og utilstrækkelig myndighedsindsats
- Vedrørende indsatsen på området et postulat om, at der gøres for lidt, og at indsatsen er ukoordineret. Der mangler udmeldinger om mål og metoder, vejledninger og relevante uddannelser på området og ressourcer generelt. Der er masser af fremragende lovgivning på området, men en utilstrækkelig og uorganiseret myndighedsudøvelse.

Kontorchef Karen Elmegaard, Kontoret for tilsyn, kvalitet og service i enkeltsager, Københavns Kommune (udpeget af KL)

Kontoret har bl.a. ansvaret for kvalitetsudviklingen af sagsbehandling, herunder behandlingen af borgmesterklagersager og alle sociale sager som indbringes for Borgerrådgiveren. Det giver kontoret en mulighed for at have indsigt i generelle tendenser og problemstillinger i klagemaerne i de sociale sager.

Forventede emner for oplægget:

Karen Elmegaard forventes ikke at komme med et indledende oplæg (hun og Ole Seidling "deler" en oplægsholderplads), men vil komme med en ganske kort præsentation af kontorets erfaring med klager og henvendelser, forvaltningens målgruppe og overvejelser vedrørende den nuværende retssikkerhedstænkning i den sammenhæng. Karen Elmegaard vil i øvrigt stå til rådighed for spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne.

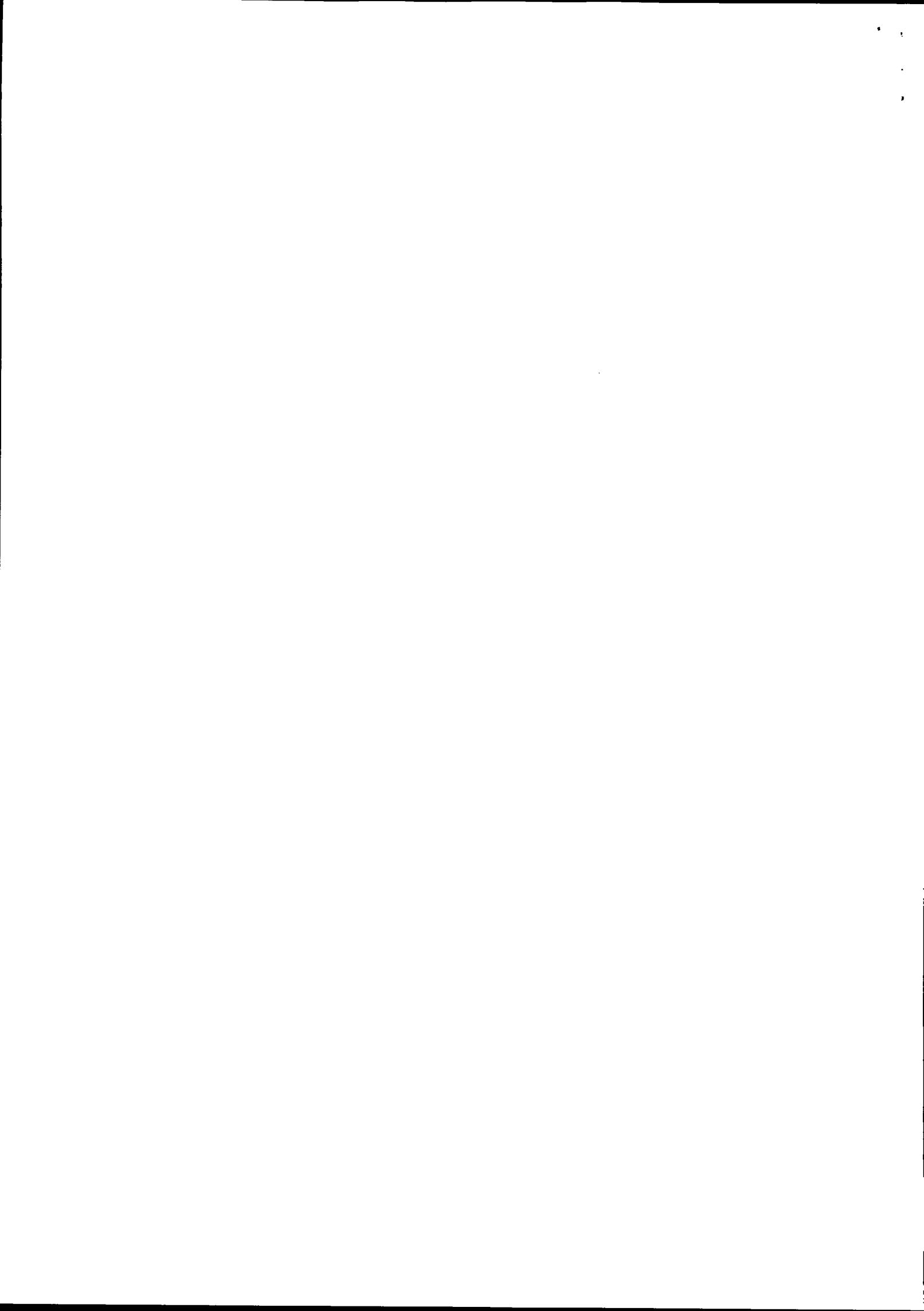
Centerleder Alice Brun, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH)

DUKH er en selvejende institution under Socialministeriet. Konsulentordningens overordnede mål er at bidrage til at styrke retssikkerheden for handicappede ved at yde rådgivning og vejledning i enkeltsager og generelt bidrage med oplysninger om udviklingen på handicapområdet.

Forventede emner for oplægget:

Baseret på erfaringer fra DUKHs praksis:

- hvilke problemstillinger henvender borgerne sig med til DUKH, fordi de oplever ikke at få den fornødne hjælp og rådgivning i kommunerne
- hvilke retssikkerhedsmæssige og sagsbehandlingsmæssige problemer, ser DUKH afledt heraf, i kommunernes forvaltning af lovgivningen.

Folketinget — Retsudvalget
Christiansborg, den 9. november 2006

Offentligt

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Internt ekspertmøde om retssikkerheden på det sociale område

Retsudvalget og Socialudvalget besluttede på baggrund af et oplæg fra Line Barfod (EL) på udvalgsmøder hhv. 28/9 og 29/9-06, at udvalgene sammen afholder et internt ekspertmøde om retssikkerheden på det sociale område.

Udvalgene nedsatte et underudvalg til at drøfte det nærmere program for og tilrettelæggelsen af ekspertmødet. Underudvalget består af Line Barfod (EL), Karsten Nonbo (V), Lise von Seelen (S) og Kim Christiansen (DF). På baggrund af drøftelserne i underudvalget er foretaget enkelte justeringer i oplægget til ekspertmøde. Det endelige oplæg vedlægges.

Det interne ekspertmøde afholdes torsdag den 18. januar 2007 kl. 13-15.

Tilmelding bedes foretaget senest torsdag den 30. november 2006 til overass. Signe Draabe Bruunsgaard (e-mail ftsldb@ft.dk eller tlf. 5536).

Med venlig hilsen

Jørgen Nielsen og Jakob Heltoft
udvalgssekretærer.

Internt ekspertmøde om retssikkerheden på det sociale område torsdag den 18. januar 2007 kl. 13-15

1. Baggrund

Enhedslisten fremsatte 28/3-06 forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en social retssikkerhedskommission (B 100). Socialistisk Folkeparti fremsatte 5/4-06 forslag til folketingsbeslutning om mulighed for at pålægge offentlige myndigheder at betale klagers omkostninger i social sager (B 119). B 100 og B 119 var til 1. behandling 28/4-06, hvor der ikke tegnede sig et flertal for de fremsatte forslag. B 100 og B 119 blev efter 1. behandling henvist til udvalgsbehandling i hhv. Retsudvalget og Socialudvalget.

Retsudvalget og Socialudvalget besluttede på baggrund af et oplæg fra Line Barfod (EL) på udvalgmøder hhv. 28/9 og 29/9-06, at udvalgene sammen afholder et internt ekspertmøde om retssikkerheden på det sociale område. Udvalgene nedsatte et underudvalg til at drøfte det nærmere program for og tilrettelæggelsen af ekspertmødet. Underudvalget består af Line Barfod (EL), Karsten Nonbo (V), Lise von Seelen (S) og Kim Christiansen (DF). På baggrund af drøftelserne i underudvalget er foretaget enkelte justeringer i oplægget til ekspertmøde. Det endelige oplæg fremgår af det følgende.

2. Formål med og indhold af ekspertmødet

Formålet med ekspertmødet er at få en status for og et overblik over, hvilke retssikkerhedsproblemer der findes inden for det sociale område, og hvordan disse eventuelt kan løses.

Ved det sociale område forstås i denne sammenhæng det sociale område i bred forstand herunder kontanthjælp, boligstøtte, friplads i daginstitution, pension, sygedagpenge, førtidspension, fleksjob, fleksydelse, ledighedsydelse, skånejob, hjemmehjælp, handicaphjælp, øvrige sociale ydelser som f.eks. tandlægehjælp og inddrivelse af gæld hos de mennesker, der modtager forskellige sociale ydelser.

Emnet for ekspertmødet er retssikkerhed i bred forstand på det sociale område.

Til baggrund, herunder om begrebet retssikkerhed, henvises til vedlagte oplæg fra en høring om retssikkerhed afholdt af DSI 23/11-05.

Følgende (ikke udtømmende) problemstillinger kan indgå i ekspertmødet:

- Kvaliteten af lovgivning på det sociale område: Har love og andre regler den fornødne præcision og klarhed? Er love og regler udformet i overensstemmelse med almindelige retspolitiske principper (bevisbyrde, sagsoplysning, straf for uagtsomhed, proportionalitet i sanktionsniveau m.v.)?
- Kvaliteten af myndighedernes behandling af sociale sager: Hvilke konsekvenser bør grove krænkelse af borgerne retssikkerhed få? Bør det overvejes at indføre en godtgørelse for borgerne i bestemte situationer? Inddrages borgerne i sagerne i et tilstrækkeligt omfang? Har borgerne tillid til sagsbehandlingen/sagsbehandlerne?
- Adgang til prøvelse: Er den eksisterende retshjælp tilstrækkelig? Kan det overvejes at indføre en lignende ordning med omkostningsdækning for sociale sager, som kendes fra skatteområdet? Er klagevejledningen god nok? Bør adgangen til fri proces i sociale sager udvides?
- Indsatsen mod bedrageri m.v. på det sociale område: Hvad er problemets omfang, hvilken indsats gøres i dag?

3. Oplægsholdere

Følgende inviteres til at deltage i ekspertmødet som oplægsholdere:

- Professor, dr. jur, Kirsten Ketscher, Københavns Universitet
- Lektor Simon Thorbek, Den Sociale Højskole i København
- Landformand, socialdirektør Ole Pass, Foreningen af Socialchefer i Danmark
- Formand for Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede, PTU, Holger Kallehauge (udpeget af DSI)
- Styrelseschef Karen Sejerdal Christensen, Den Sociale Ankestyrelse
- Leder af kontrolafdelingen, Høje Taastrup Kommune, Ole Seidling (udpeget af KL)
- Kontorchef Karen Elmegaard, Københavns Kommune (Kontoret for tilsyn, kvalitet og service i enkeltsager) (udpeget af KL)
- Centerleder Alice Brun, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH).

De nævnte personer har givet tilsagn om at ville medvirke i ekspertmødet.

Oplægsholderne får frie hænder med hensyn til indholdet af deres oplæg. Det forventes således ikke, at de kommer rundt om hele det sociale område. De kan i stedet vælge at koncentrere oplæggene om udvalgte emner/områder.

4. Form for ekspertmødet og deltagere

Ekspertmødet afholdes inden for en varighed på 2 timer. Mødet starter med oplæg af 5-7 minutters varighed fra hver oplægsholder i den anførte rækkefølge. Herefter stiller udvalget spørgsmål til oplægsholderne.

Oplægsholderne bliver ikke anmodet om skriftlige oplæg/bidrag.

Mødet afholdes som et internt ekspertmøde, dvs. for lukkede døre uden adgang for pressen og offentligheden.

Socialministeriet, Justitsministeriet, Beskæftigelsesministeriet samt evt. Skatteministeriet inviteres til at overvære ekspertmødet på lyttebasis ved relevante embedsmænd. Herudover inviteres Ombudsmandsinstitutionen på samme vilkår.